



Ministère de la Justice

Declaracia vaš o xakaja/drepturja

**DINI JEKHE MANUSESQE K-O PANDAIMOS PUCHLÄRIPNASQO
TRAFIKO LE DROGURĀ/DRABA (ART. 63, 63-1, 706-73, 3° ET 706-88
KATAR O CODO LA PROCEDURAQO PENALO)**

Le informacie maj tele si tuqe dine ande jekh šib kai te xatāres/halōves la.

Šaj te inkeres tuča kado documento 3i kana teleares pandaimaθar.

Te ȝanes ke san šuto/i ando pandaimos puchläripnasqo anda kodoia ke si jekh vaj maj but aša/motivură te pakial-pe ke kerdian vaj zumadän te keres jekh delikto vaj/sau maj nasul sar jekh delikto (krima) pandle le droghenqe trafikeça.

Daštis te ȝanes i kvalifikacia, i data thaj o than kaj patăl pes ke kerdian i infrakcia savesqe akuzonen tut thaj sosθar sas šutino ando pandaimos.

Va avesa pućlo pal kadala bută save akuzonen tut andi vremia kana va bešesa kate. Šaj te aves inkerdo kate 24 čeasură.

Pala kodoia, angle so te aves meklo, o Prokurori la Republikaqo vaj/sau o krisärno la investigaciaqo šaj te lungärel o inkerimos le pandaimosqo panda 24 čeasură. Kašte lungärien tiro inkerimos cí maj trebul te aves anghero angla kado Krisärno. Eksćepcionalo, kana trebul pande i anketa vaj kašte roden probe, kadi peroada/vaxt 24 čeasurenqe šaj te avel lungärdo duj var katar o prokurori la Republikaqo vaj/sau o krisärno la investigaciaqo.

Thajsar, pala so nakel 48 čeasură thaj maj trebul te avel kerde rodimata, o Prokurori la Republikaqo daštis te maghel katoa krisärno tar la libertateaquo thaj le pandaimasqo vaj katar o krisärno la investigaciaqo te avel lungärdo tiri pandaimos numaj jekh data anda aver 48 čeasură.

Kana agorel-pes/terminil-pe o phandaimos, o Prokurori la Republikaqo vaj/sau o krisärno la investigaciaqo šaj te mekel tut te ȝas avri vaj/sau šaj te šios tut te ȝias angle o Krisärno. Te trebul te ȝias angle o Krisärno, va avesa anghero angla lesθe ande kodo għies. Te avel thana kai te śiol tut hai te na beşlian mai but sar 72 čeasuă 3i atunċ, va daština te ażukeres vi o ghies kai avel, tha maksimum 20 čeasuriä paloa pandaimos le puchläripnasqo. Te beśelas mai but sar 72 čeasură ando pandaimos, avela te aves anghero angle o Krisärno butsigo paloa pandaimos puchläripnasqo.

Te ȝanes ke si tut o drepto/xakaj/pravo te :

Penes jekhe manušesqe ke san pandado

Šaj te manghes varekon te akarel jekh manuš saveia bešes, sau tiro dad ile tiri dei, vaj jekh pral vaj jekh pei kašte daštis te penes-lesqe ke san pandado.

Le šingale daštis vi te penen le manušesqe savesqe keres buki ke san pandado.

Te na aves Francezo, daštis te penes le šingalenqe te akaren le autoritată k-i konsulato le themesqj kotar san.

Normalo, kadala bută avela te aven kerde ando maksimo 3 čeasură kaθar o momento so manghes len numaj kana naštis pe, šaj vi maj pal.

Te keres tu rig ande jekh protekcia Žuridico, tiro tutoro vaj tiro pravarno sau tiro arakno va avela te avel pendo lesqe so si tuča.

O Prokurori la Republikaqo (vaj o krisärno la investigaciaqo) daštis te na den tuqe kadala drepturi/xakaja/pravo, anda kodoia ke trebul te avel konservime le dovezzi sau te na avel mudardo, pandado vaj mardo varekon. Te avel lungärdo o timpo/vaxt kana bešes ando pandaimos 48 čeasurenqa, o Prokurori la Republikaqo vaj o krisärno tar la libertateaquo thaj le pandaimasqo (vaj o krisärno la investigaciaqo) daštis vi atinċ te na muken tut te des duma tira familiaċa anda kodoia ke sine sea kodola motivură.

Te des duma/vakăres jekhe manušeça

Daštis te manghes te des duma varekaça lilorença xramosaripe, le telefonoça vaj te avel varikon kate te des duma/vakăres leça.

O ſingalo ſaj te na mekel tut te des duma jeka persoanaqe kana nailo compatibilo le motivença anda save san pandado. Vo va alosarela kana, sar thaj sode vremia ſaj te vakăres. Te janes ke či daštis te des duma maj but sar 30 minutea thaj o ſingalo trebul te aſunel tut kana vakăres.

Te beſens ando pandaimos maj but sar 48 čeasură, atunč o ſingalo trebul te mekel tut te des duma le autoritateneča k-i konsulato le themesqi kotar san.

Te dikel tut jekh doktoro

Šaj te manghes te dikel tut jekh doktoro kana areses le ſingalenghe thaj vi kana beſes maj but sar 24 čeasură te kames. Te beſes maj bur sar 48 čeasură, atunč o doktoro va avela musaj te dikel tut thaj o ſingalo trebul te penel tuqe ke daštis te manghes jekh doktoro te avel te dikel tut.

Te keres tu rig ande jekh protekcia Žuridico, tiro tutoro vaj tiro pravarno vaj tiro arakno daſtil te manghel te dikel tut jekh doktoro.

Te keres declaracia tu korkoro, te penes so puſel tut vaj te na des duma khanć

Maj anglat trebul musaj te penes kon san, tha pala kodoia si tut drepto/xakaj/pravo te :

- keres deklaracia korkoro,
- penes pale kana puſel tut,
- vaj te na vakăres/penes khanć.

Te avel tut jekh avokato

Te alosares o avokato

Katar o īnceputo/ſird le pandaimosqo tha vi kana kames, te avel lungärdo tiro ankerimos, katar o īnceputo/ſird ſaj te manghes jekh avokato, savo kames tu. Te či prinjanes či jekh avokato vaj naſtis te akares tire avokatos, ſaj te manghes te motos jekhe avokatoča katar o them, bi lovenqo (commis d'office).

Tiro avokato daſtil te avel akardo katar jekh persoana savenča deas duma, atunč trebul vi tu te ȝanes o anav le avokatosko.

Te keres tu rig ande jekh protekcia Žuridico, tiro tutoro vaj tiro pravarno vaj tiro arakno daſtil te manghel anda tute jekh avokato o vaj te manghel jekh avokato katar o them.

Ažutimos le avokatosqo

O avokato alosardo ſaj te del duma tuča 30 minutea bi te aſunel tumen konik. Te beſes maj but ſaj te manghes te des duma tire avokatoča jekh var maj but.

Vo va daſtila vi te beſel tuča kana puſen tut thaj ande sea le bută kai manghen tut le ſingale te keres. Kaſte beſel tuča trebul te manghes kado buki le ſingalenqe.

O timpo/vaxt ȝi kana aresel o avokato

Paloa nevoje la anketaqe save spiden len te puſen tut imediato, o Prokurori la Republikaqo vaj o krisärno la investigaciaqo ſaj te den i autorizacia, lilença xramosardi kaj penel vi le motivură sosqe, kaſte puſen tut bi te maj aşukerel 2 čeasură te aresel o avokato.

Te avel niſte motivură bare, o Prokurori la Republikaqo vaj o krisärno tar la libertateaqo thaj le pandaimosqo vaj o krisärno la investigaciaqo daſtin te na mekel o avokato te avel sau/vaj te mekel les te avel numaj 72 čeasură pale.

Te aveſ ažutime katar jekh tradukatori/rinčibärno

Te či des duma vaj te na xatāres Franezo, ſaj te manghes te avel tuča jekh tradukatori/rinčibärno bi lovenqo kaſte daſtis te vakăres tire avokatoča hai te ažutil tut te penes pale kol puſimata.

Te penes bută kaſte mukel tut maj ſigo katar o pandaimos

Šaj te penes bută ko Prokurori la Republikaqo vaj o krisärno la investigaciaqo, kana von va kamera te lugärel o pandaimos. Le bută kai va penesa si anda kodoia kai te mekel tut avri maj ſigo.

Te dikes nište bută dand-i tiri dosari

Te manghes tut vaj tiro avokato, šaj te manghes, anga so te penel tuqe ke tiro pandaimos va avela lungärdo, te daštis te dikes :

- o proceso-verbali la informaciaqo ke sas šiutino ando pandaimos puchlăripnasqo ;
- o certifikato vj le certificatea le sastimasqo kai kerdeas len o doktoro kana diklea tut ;
- o proces-verbalo vaj le procesea-verbală le puchlăripnasqo.

Te penes so kames ko prokurori la Republikaqo

Pala jekh berś so mekel tut avri katar e pandaimos, šaj te manghes katar o prokurori la Republikaqo andai jekh liloro recomandime le avisiaça la rećepciaqo te dikes tiri dosari le proceduraqo thaj te daštis te keres nište observaci.